

Saugesnio interneto projektas SIC LT II

Galutinė viešoji ataskaita

2012–2014

Švietimo informacinių
technologijų centras

Lietuvos Respublikos
ryšių reguliavimo tarnyba

LANGAS Į ATEITĮ
Asociacija
„Langas į ateitį“

Viešoji įstaiga
„Vaikų linija“

European Commission
Information Society and Media

Contents

Įvadas.....	3
<i>Saugesnio interneto programa 2009–2013 m.</i>	4
<i>Saugesnio interneto</i> programos projektas Lietuvoje	5
Projekto <i>Saugesnis internetas SIC LT II</i> konsorciumo nariai.....	6
Švietimo informacinių technologijų centras (ITC).....	6
Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (RRT)	7
Asociacija „Langas į ateitį“ (LĮA)	8
Vaikų linija (VL).....	9
Projekto įgyvendinimas Lietuvoje	10
Nacionalinis bendradarbiavimas	10
Informacijos sklaidos priemonių ir metodų kūrimas	11
Jaunimo ir mokytojų konkursai.....	16
Sklaidos renginiai.....	19
Mokymo veikla	21
<i>Saugesnio interneto</i> ambasadorių mokymai	22
<i>Saugesnio interneto dienos 2013</i> veikla	23
Kiti 2013 m. <i>Saugesnio interneto dienos</i> renginiai	24
2014 metų <i>Saugesnio interneto dienos</i> veiklos.....	24
Kitos 2014 metų <i>Saugesnio interneto dienos</i> veiklos.....	25
Indėlis į Europos tinklą Insafe.....	26
<i>Saugesnio interneto</i> karštoji linija	28
Tarptautinė veikla	32
<i>Saugesnio interneto</i> pagalbos linija.....	34
Projekto poveikis ir matomumas.....	37
Kontaktinė informacija	38

Ivadas

Šiuo metu žalingo turinio internete reguliavimas yra viena opiausių informacinės visuomenės plėtros problemų, susilaukianti ypatingo įvairių Europos valstybių dėmesio. Internetas, naudojamas suaugusiųjų neprižiūrimų vaikų ir paauglių, gali kelti įvairių grėsmių. Tėvams, globėjams ir mokytojams tenka nuolat rūpintis, kaip apsaugoti vaikus nuo tokių virtualios aplinkos grėsmių kaip patyčios, žalingas ir neteisėtas turinys ir pan. Suvokdami šios problemos svarbą Švietimo informacinių technologijų centru prie Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos (toliau - ITC), Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT), viešoji įstaiga „Vaikų linija“ (toliau – Vaikų linija) ir asociacija „Langas į ateitį“ (toliau - LJA), bendradarbiaujant su ir kitais partneriais (viešojo ir verslo sektoriaus organizacijomis), įgyvendino Europos Komisijos Saugesnio interneto programos projektą „SIC LT II“.

Projektą Lietuvoje viešino keturių bendradarbiaujančių organizacijų – ITC, RRT, Vaikų linija ir LJA - konsorciumas. Keturi pagrindiniai projekto „SIC LT II“ tikslai – vykdyti informacijos sklaidą, eksploatuoti karštąją liniją, pagalbos liniją ir skatinti jaunimo iniciatyvas. Ataskaitinio laikotarpio metu – nuo 2012 m. liepos 1 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d., siekiant padidinti visuomenės informuotumą, buvo vykdomos įvairios informacijos sklaidos kampanijos televizijoje, radijuje ir internete. Pagrindiniu pagal projektą vykdomu renginiu tradiciškai tapo Saugesnio interneto diena, kuri buvo surengta 2013 m. vasario 5 d. ir 2014 m. vasario 11 d. Be to, buvo vykdomos įvairios visuomeninės kampanijos ir šviečiamoji veikla. Buvo nuolat atnaujinamas projekto tinklalapis - www.draugiskasinternetas.lt, kuriame vaikams ir jų tėveliams, mokytojams yra pateikiama daug aktualios informacijos apie saugesnį naudojamą internetu ir būdus, kuriais jaunesni interneto vartotojai gali apsisaugoti nuo žalingos informacijos ir kitų galimų grėsmių. Buvo sukurtos įvairios informacijos sklaidos priemonės. Saugesnio interneto projekto komanda kartu su Lietuvos mokiniais kūrė Garbingo elgesio internete kodeksą, už kurį vieningai nubalsavo Saugesnio interneto dieną Nacionalinės konferencijos ir jaunimo forumo dalyviai. 2014 m. SID SIC LT surengė visos šalies mastu vykusią „NETradicinę“ pamoką, kuri buvo įrašyta ir gali būti naudojama kaip ypač paveiki priemonė. Kita svarbi veikla– karštosios linijos, skirtos gauti pranešimams apie aptiktą žalingą arba neteisėtą turinį internete, eksploatavimas.

Šioje ataskaitoje yra aprašoma 30 mėnesių laikotarpio veikla, vykdyta Lietuvos Respublikoje pagal projektą „SIC LT II“ (kuris vykdomas pagal Europos programą „Saugesnis internetas“).

Saugesnio interneto programa 2009–2013 m.

Saugesnis internetas – tai Europos Komisijos Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos generalinio direktorato programa 2009–2013 m. laikotarpiui. Programa pakeitė *Saugesnio interneto veiksmų planą*, kuris buvo įgyvendinamas Europos Sąjungos valstybėse narėse nuo 1999 iki 2004 m. ir *Saugesnis internetas plius (SIP) 2005–2008 m.* programą, kurios tikslai buvo skatinti saugesnį naudojimąsi internetu ir naujosiomis interneto technologijomis, atkreipiant ypatingą dėmesį į vaikų naudojimąsi internetu bei kovoti su neteisėtu ir galutinių vartotojų nepageidaujamu turiniu. Vykdam SIP programą buvo imtasi veiksmų siekiant apimti daugiau neteisėto ir žalingo turinio bei žalingo elgesio internete sričių, įskaitant rasizmą ir smurtą. Visa tai buvo bendro ir nuoseklaus Europos Sąjungos požiūrio į šią problemą dalis.

Nauja *Saugesnio interneto* programa siekiama sukurti žinių bazę, naudojant naujausias antrosios kartos saityno (angl. *Web 2.0*) komunikacijos paslaugas, pavyzdžiui, socialinių tinklų. Programos veiksmais siekiama kovoti ne tik su neteisėtu turiniu, bet ir su žalingu elgesiu, pavyzdžiui, vaikų viliojimu ir priekabiavimu.

Svarbiausi programos tikslai:

- ✓ atkreipti plačios visuomenės dėmesį į žalingą informaciją ir elgesį internete;
- ✓ suteikti visuomenei galimybę anonimiškai pranešti apie neteisėtą ar žalingą interneto turinį bei elgesį, ypač apie vaikų seksualinį išnaudojimą (angl. *sexual abuse*), viliojimą (angl. *grooming*) ar kibernetines patyčias (angl. *cyber bullying*);
- ✓ skatinti savivaldos iniciatyvas šioje srityje ir įtraukti vaikus ir jaunimą į saugesnės interneto erdvės kūrimą;
- ✓ atsižvelgiant į naujas kryptis sukurti žinių bazę apie interneto technologijų naudojimą ir poveikį vaikų gyvenimui.

Įgyvendinant programą visose Europos Sąjungos valstybėse sukurti nacionaliniai Saugesnio interneto centrai (SIC). Šiuo metu nacionaliniai centrai veikia 30 pasaulio šalių, kuriuos vienija INSAFE ir INHOPE tinklai.

Saugesnio interneto programos projektas Lietuvoje

2012–2014 metais Lietuvoje vykdomas projektas **SIC LT II** („Safer Internet Centre LT II“) praplėtė Saugesnio interneto programos veiklą Lietuvoje. Šiuo metu Saugesnio interneto projekto veiklas vykdo 4 partneriai: Švietimo informacinių technologijų centras, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, asociacija „Langas į ateitį“, viešoji įstaiga „Vaikų linija“. Konsorciumas laimėjo Europos Komisijos surengtą konkursą įgyvendinti projektą nuo 2012 m. liepos iki 2014 m. spalio mėn. Projekto *SIC LT II* tikslas – vykdyti nacionalinio Saugesnio interneto centro Lietuvoje veiklą.

Centro veikloje numatytos 4 svarbiausios funkcijos:

- ✓ šviesti visuomenę saugesnio interneto klausimais bei padėti vaikams, tėvams ir ugdytojams išvengti su skaitmeniniais ryšiais susijusių pavojų;
- ✓ vykdyti karštosios linijos, kuria priimami ir apdorojami vartotojų pranešimai apie neteisėtą ir žalingą turinį internete, funkcijas;
- ✓ teikti pagalbą vaikams, internete susidūrusiems su tokiais pavojais kaip viliojimas, patyčios, priekabiavimas, žalingas turinys ar kita nemalonia, ar bauginančia patirtimi naudojantis interneto technologijomis;
- ✓ skatinti ir palaikyti Lietuvos vaikų ir jaunimo iniciatyvas siekiant kurti saugią interneto erdvę.

Projekto *Saugesnis internetas SIC LT II* konsorciumo nariai

Švietimo informacinių technologijų centras (ITC)

ITC misija yra padėti Švietimo ir mokslo ministerijai diegiant ir taikant informacines ir komunikacines technologijas (IKT), aprūpinant švietimo bendruomenę būtiniais, saugiais ir naujaisiais duomenimis ir informacija. Centro strateginis tikslas yra dalyvauti kuriant IKT diegimo švietime strategijas ir programas ir įgyvendinti šių programų projektus, susijusius su Centro misija.

ITC vykdo šias užduotis:

- ✓ inicijuoja ir koordinuoja įvairių nacionalinių ir privačių organizacijų darbus kompiuterizuojant švietimo ir švietimo administravimo institucijas bei kuriant IKT aplikacijas švietimo procesui;
- ✓ inicijuoja ir koordinuoja tarptautinius IKT diegimo švietimo srityje projektus;
- ✓ skatina tarptautinį bendradarbiavimą tarp švietėjų ir besimokančiųjų internetu pagrįstoje mokymosi platformoje;
- ✓ organizuoja ir vykdo mokslinius šiuolaikinių IKT naudojimo švietimo srityje tyrimus;
- ✓ administruoja švietimo srities informacines sistemas;
- ✓ kuria ir prižiūri švietimo kompiuterinius tinklus;
- ✓ kaupia informaciją į švietimo statistikos duomenų bazes.

ITC vadovavo projekto *SIC LT II* įgyvendinimui ir koordinavo Saugesnio interneto centro partnerių veiklą. ITC sukurta ir palaikoma svetainė www.draugiskasinternetas.lt yra pagrindinė informacijos sklaidos priemonė Lietuvos visuomenei ir švietimo bendruomenei.

Daugiau informacijos apie ITC – tinklalapyje www.ipc.lt.

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (RRT)

RRT – tai nepriklausoma nacionalinė reguliavimo institucija, reguliuojanti Lietuvos elektroninių ryšių ir pašto sektorių. RRT įsteigta remiantis Elektroninių ryšių įstatymo ir Europos Sąjungos direktyvų dėl elektroninių ryšių reguliavimo nuostatomis. RRT misija: kiekvienam Lietuvos gyventojui užtikrinti technologiškai pažangių, kokybiškų, saugių ir įperkamų informacijos ir ryšių technologijų (IRT) bei pašto paslaugų (produktų) pasirinkimo įvairovę, sudaryti galimybes IRT bei pašto verslo plėtrai, taip spartinant informacinės visuomenės plėtrą.

Informacinės visuomenės plėtra ir pasitikėjimo elektronine erdve skatinimas reikalauja didelių pastangų, kurios privalo būti laiku ir koordinuotai dedamos privačiame, viešajame ir nevyriausybiniam sektoriuje.

RRT ėmėsi iniciatyvos vykdant darbus tinklų ir informacijos saugumo srityje ir įsteigė specialųjį Tinklų ir informacijos saugumo departamentą, kurio veikla tinklų ir informacijos saugumo srityje yra sutelkta į keturias sritis:

- ✓ vartotojų švietimas ir informacijos sklaida;
- ✓ neigiamo saugumo incidentų ir neteisėto turinio poveikio mažinimas;
- ✓ saugumo incidentų valdymas (CERT funkcijos);
- ✓ teisinių bei standartizavimo priemonių sukūrimo skatinimas.

RRT buvo *Saugesnio interneto* projektų Lietuvoje koordinatore 2007–2012 m. ir vykdė interneto karštosios linijos veiklą. Šiame projekte RRT yra konsorciumo partnerė, atsakinga už interneto karštosios linijos veiklą.

Daugiau informacijos apie RRT – tinklalapyje www.rrt.lt.

Asociacija „Langas į ateitį“ (LĮA)

Nuo 2002 metų veikianti asociacija „Langas į ateitį“ vienija socialiai atsakingas Lietuvos verslo įmones ir bendradarbiauja su valstybinėmis institucijomis skatindama žinių visuomenės plėtrą šalyje. „Langas į ateitį“ misija – skatinti interneto bei elektroninių paslaugų naudojimą Lietuvoje ir taip gerinti žmonių gyvenimo kokybę, šalies konkurencingumą Europoje bei pasaulyje.

Asociacijos veiklos sritys:

- ✓ Savo veiklą asociacija „Langas į ateitį“ pradėjo inicijuodama viešųjų interneto prieigos taškų (VIPT) steigimą Lietuvoje. Dėl įvairių iniciatyvų, vykusių per pastaruosius 11 metų, šiuo metu Lietuvoje veikia daugiau kaip 1200 VIPT (didžioji dauguma – kaimo vietovių viešosiose bibliotekose), o interneto skverbtis siekia 75 proc.
- ✓ Nuo 2003 metų asociacija „Langas į ateitį“ moko suaugusius Lietuvos gyventojus naudotis kompiuteriais, internetu bei elektroninėmis paslaugomis. Nemokamuose organizacijos mokymuose, vykdytuose tiesiogiai ir nuotoliniu būdu, mokėsi jau daugiau nei 120 tūkst. šalies gyventojų.
- ✓ 2012 metais asociacija „Langas į ateitį“ šalies gyventojams pristatė nemokamą e. paslaugų mokymosi svetainę www.epilietis.eu. Ši svetainė tęsia asociacijos 2008 metais pradėtus visuomenės mokymus internetu.

Vykdydama savo veiklas asociacija „Langas į ateitį“ skatina gyventojus informacinėmis technologijomis naudotis saugiai. 2012 metų liepos mėn. asociacija tapo oficialiu projekto SIC LT II partneriu ir projekte vykdo saugesnio interneto mokymų ir viešinimo veiklas bendradarbiaudama su IT ir telekomunikacijų bendrove TEO.

Daugiau informacijos apie asociaciją „Langas į ateitį“ – www.langasiateiti.lt

Vaikų linija (VL)

Vaikų linija – tai pagalbos tarnyba vaikams ir paaugliams, teikianti nemokamą ir anonimišką pagalbą telefonu bei internetu. Vaikai ir paaugliai gali kreiptis dėl įvairių jiems iškilusių sunkumų – nesutarimų su draugais, tėvais ar mokytojais, konfliktų, sunkumų moksluose, patiriamos prievartos, patyčių, kai jaučiasi vieniši ar nemylimi, o taip pat dėl įvairių kitų rūpesčių, kuomet sunku ir norisi pasitarti. Nuo 2011 m. liepos mėnesio Vaikų linija konsultuoja vaikus ir paauglius saugumo elektroninėje erdvėje klausimais.

- Vaikų linija teikia pagalbą telefonu ir internetu
- Į tarnybą galima kreiptis nemokamu telefono numeriu 116 111
- Skirta visos Lietuvos vaikams ir paaugliams
- Anonimiška – paskambinus ar parašius į Vaikų liniją, vaikui ar paaugliui nebūtina prisistatyti
- Konfidencialu – vaikas ar paauglys gali būti tikras, kad tai, ką papasakos Vaikų linijai, neišeis už tarnybos ribų

Jeigu vaikui reikalinga papildoma pagalba jo aplinkoje, specifinė socialinė ar teisinė informacija, Vaikų linijos konsultantai gali skambutį sujungti su kita tarnyba – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos "Pagalbos vaikams linija"– kurios specialistai galės inicijuoti tolesnę pagalbą, palaikyti ryšį problemos sprendimo metu.

Į „Vaikų liniją“ gali kreiptis suaugusieji norėdami:

- Pranešti apie pažeidžiamas vaikų teises. Tokiu atveju "Vaikų linijos" konsultantai skambutį sujungs su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos "Pagalbos vaikams linija";
- Pasikonsultuoti vaikų saugaus bendravimo internete klausimais, rašydami laiškus el. paštu: saugus.internete@vaikulinija.lt.

Daugiau informacijos apie „Vaikų liniją“ – tinklalapyje www.vaikulinija.lt.

Projekto įgyvendinimas Lietuvoje

Nacionalinis bendradarbiavimas

Projekto įgyvendinimo metu buvo nustatytos pagrindinės suinteresuotos šalys ir platesnę projekto informacijos sklaidą užtikrinančios institucijos, su kuriomis buvo susisiekiama ir gautas jų sutikimas dalyvauti projekto veikloje. Projekto Valdymo grupėje buvo atstovaujamos šios valstybės institucijos, privataus sektoriaus ir nevyriausybinės organizacijos: Švietimo informacinių technologijų centras, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, asociacija „Langas į ateitį“, VšĮ „Vaikų linija“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, TEO LT AB, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba, Valstybinė lošimų priežiūros tarnyba, Lietuvos mokslo ir studijų institucijų kompiuterių tinklas LITNET, Lietuvos socialinių pedagogų asociacija, Lietuvos žmogaus teisių lyga, UAB „Omnitel“.

Pagrindinis Valdymo grupės tikslas buvo užtikrinti sėkmingą projekto įgyvendinimą Lietuvoje, o pagrindinės užduotys – projekto koordinavimas ir priežiūra, projekto rezultatų vertinimas bei esminių projekto pakeitimų svarstymas. Be to, konkrečioms projekto užduotims įgyvendinti gali būti sudaromos projekto *ad hoc* Darbo grupės. Taip pat buvo patvirtintas Valdymo grupės darbo reglamentas, kuris apibrėžė jos struktūrą, valdymą, užduotis, funkcijas ir atsakomybę. Projekto įgyvendinimo metu įvyko trys Valdymo grupės posėdžiai.

Projekto draugai – Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, projekto informacinis rėmėjas, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos, asociacija „Infobalt“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Microsoft Lietuva“, VšĮ „Paramos vaikams centras“, Viešųjų interneto prieigos taškų asociacija, UAB „Tildė informacinės technologijos“.

Informacijos sklaidos priemonių ir metodų kūrimas

Projekto svetainė www.draugiskasinternetas.lt yra pagrindinė priemonė, skirta pranešti apie galimai neteisėtą arba žalingą turinį internete, joje nuolat teikiama atnaujinta informacija ir patarimai, kaip padaryti internetą saugesnį. Ataskaitiniu laikotarpiu projekto svetainėje buvo paskelbta 212 pranešimų bei sulaukta 594 657 apsilankymų. Draugiško interneto svetainėje teikiamą informaciją stengiamasi pritaikyti kuo platesniam vartotojų ratui bei atskiroms tikslinėms grupėms.

✓ **Praktiniais patarimais tėveliams**, kuriuos Europos mokyklų tinklas sukūrė kartu su kompanija *Liberty Global* (<http://www.saferinternet.org/web/guest/digitaluniverse>), drąsiai gali pasinaudoti ir vaikai:

- a. Privatumas socialiniuose tinkluose (LT)
- b. Žaidimai internete (LT)
- c. Blokavimas (LT)
- d. Pavojai internete (LT)
- e. Internetiniai draugai (LT)
- f. Susitikimas su nepažįstamaisiais (LT)
- g. Asmeninė informacija (LT)
- h. Internetinė informacija (LT)

✓ **Fotografavimo ir nuotraukų viešinimo taisyklės** kartais gali būti sudėtingos ir sunkiai suprantamos, todėl trumpi patarimai taip pat gali būti aktualūs ir vaikams, ir jų tėvams: <http://www.draugiskasinternetas.lt/ccount/click.php?id=25>.

✓ Jaunesnio amžiaus vaikams ypač paveikus turėtų būti **trumpas vaizdo siužetas** „Pačiupk bananą“ – juo siekiama pamokyti mažuosius interneto vartotojus nepasiduoti įvairioms pagundoms: <http://www.youtube.com/watch?v=nFIM6Hy3JJg>.

✓ **5 ugdymo priemonės**, kurias parengė tinklas INSAFE ir projekto *Saugesnis internetas* Lietuvos komanda, gali būti naudingos mokytojui, norinčiam pamoką padaryti įdomesnę:

- a. Teisių internete plakatas (A3) (A4) (A5).
- b. Žaidimas „Jausmų barometras“ (LT / EN).

- c. Pamokų planai: pradinio ugdymo pamokos planas (LT / EN) ir vidurinio ugdymo pamokos planai: (1) (LT / EN) ir (2) (LT / EN).
- d. Žaidimas „Diskusija“ (LT / EN).
- e. Vaizdo portalas *YouTube* ugdymo išteklių vadovas (LT / EN).

✓ Draugiško interneto svetainėje yra pateikiama ir pačių mokinių kurtų darbų, kurie, pavyzdžiui, „**Garbingo elgesio internete kodeksas**“ (LT ir EN) (<http://goo.gl/3vIbuK>) (http://www.draugiskasinternetas.lt/repository/dokumentai/pazymejimai/2013/net_etiquette_2013.jpg), yra naudingos ir praktiškos ugdymo priemonės.

✓ Saugesnio interneto projekto komanda šiuo laikotarpiu pradėjo rengti ir leisti mėnesinius naujienlaiškius (<http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/misc/naujienlaskiai>), kuriuose publikuojama naujausia ir aktualiausia informacija mokytojams, mokyklų administracijų darbuotojams, tėvams bei vaikams. Naujienlaiškius, populiariau Saugesnio interneto projekto veiklas rengia Saugesnio interneto centras kartu su partneriais. Naujienos, straipsniai, tyrimai – visa medžiaga skelbiama Lietuvos saugesnio interneto centro naujienlaiškiuose yra susijusi su saugesnio ir geresnio interneto tema ir aktuali visai švietimo bendruomenei bei tėvams. Newsletters are published on SIC website www.draugiskasinternetas.lt and National Educational Portal portalas.emokykla.lt (available here and here). Naujienlaiškiai publikuojami projekto svetainėje www.draugiskasinternetas.lt bei nacionaliniame Švietimo portale „eMokykla“. Planuojama naujienlaiškius rengti ir leisti ir naujuoju projekto laikotarpiu.

✓ Draugiško interneto svetainėje taip pat sukurta **skiltis „Vaizdo medžiaga“**, kurioje pristatomi mokiniams, mokytojams ir tėvams aktualūs vaizdo siužetai, kurių dabar yra 25 (naujausi pristatomi čia):

✓ Ne tik pamokantys, bet ir smagūs ir patrauklūs trumpi filmukai, skirti nelegalaus turinio prevencijai.

<https://www.youtube.com/watch?v=S4HIqVwXMwo>;

✓ Filmukas „Būk saugus internete“, sukurtas vienos iš Saugesnio interneto ambasadorių ir jos mokinių (su vertimu į gestų kalbą).

<https://www.youtube.com/watch?v=zAq6ZnM1Chw&feature=youtu.be>;

✓ Mokinių sukurtas vaizdo dienoraštis apie patyčias internete ir klasėje:

<http://www.youtube.com/watch?v=NCuudFQxMlk&feature=youtu.be;>

- ✓ Ranka pieštas komiksas „Saugesnis internetas“ (yra įtrauktas į SID geriausių išteklių katalogą), laimėjęs SID 2014 konkursą.

http://www.youtube.com/watch?v=eswOJKSF_hE&feature=youtu.be;

- ✓ 2014 metų SID konferencijoje vykusios „NETradicinės“ pamokos. Pirmą ir antrą dalys:

<https://www.youtube.com/watch?v=pXnwKUfAl78> and

[https://www.youtube.com/watch?v=X22h_lI2ADc;](https://www.youtube.com/watch?v=X22h_lI2ADc)

- ✓ Mokomasis filmas „Kaip atpažinti patyčias“, kuriame pristatoma, kaip atpažinti patyčias nuo pavienių smurto atvejų:

https://www.youtube.com/watch?v=_DJeRRyh1Qo

- ✓ Dešimties klausimų mokomasis testas „**Ar esi saugus internete?**“ (<http://testas.draugiskasinternetas.lt/>) padės jaunuoliams pasitikrinti, ar jie saugiai elgiasi internete. Testą sudaro 10 klausimų, kurie padės įsivertinti savo elgesį internete. Šį testą taip pat gali naudoti mokytojai, tėvai ir socialiniai pedagogai pamokėlėse apie saugesnį internetą.

- ✓ Nuo savo veiklos pradžios Saugesnio interneto ambasadoriai parengė nemažai priemonių, kuriomis naudojosi Saugesnio interneto pamokose ir renginiuose. Pamokų planai, viktorinos, patarimai – visa tai galite rasti čia.

- ✓ Naujos Lietuvos Saugesnio interneto centro ir partnerių parengtos priemonės:

- SID 2014 infografikas.
- Patarimai tėvams.
- Modernios technologijos mūsų šeimoje (tėvams).
- Modernios technologijos mūsų šeimoje (vaikams).
- Šeimos naudojimosi internetu taisyklės.
- Saugesnio interneto plakatas
- Saugesnio interneto lipdukas „Aš esu saugus“.

✓ Keli įrankiai projekto komandai pasirodė naudingi ir buvo lokalizuoti:

- Bitutė internete ;
- 2013 metų tinklo INSAFE dovanos mokykloms;
- Pamokos planas „Kurkime geresnį internetą kartu“ pradinėms klasėms;
- Pamokos planas „Kurkime geresnį internetą kartu“ vidurinėms mokykloms;
- Ataskaita „Nuo nulio iki aštuonerių“;
- Ataskaita „EU Kids Online“
- 30 jaunimo manifesto tezių

Lietuvos saugesnio interneto centras parengė ne tik priemones ir išteklius, bet ir naujus sąmoningumo skatinimo metodus:

- Lokalizuota Saugios e. erdvės ženklų programa (www.esafetylabel.eu);
- Parengta serija Saugesnio interneto pamokų planų mokytojams – <http://pamoka.draugiskasinternetas.lt> – svetainė pradėjo veikti 2014 metų lapkričio mėnesį. Pamokų planai skirti įvairioms temoms – privatumas ir nuotraukos internete, saugūs socialiniai tinklai, saugūs mobilieji įrenginiai ir k. t. Šie pamokų planai padės rengti įvairias veiklas, susijusias su saugumo internete tema;
- 2014 metų SID konferencijoje vykusį NETradicinę pamoką. Kokybišką pamokos transliaciją užtikrino Lietuvos mokslo ir studijų institucijų kompiuterių tinklas LITNET. 11 valandą ryte, prasidėjus pamokai, buvo sulaukta 853 unikalų prisijungimų. Pamoka sulaukė apie 30 tūkstančių peržiūrų Lietuvos mokyklose. Pirmą ir antrą pamokos dalys (daugiau informacijos skiltyje SID 2014);
- Profesinė iniciatyva „Kam to reikia“ mokyklose. Ši iniciatyva padėjo įgyvendinti veiklas saugesnio interneto tema ir suteikė mokytojams ir nepaprastą galimybę pasikviesti profesionalus į savo mokyklas ir aptarti saugumo internete problemas.
- Ambasadorių renginiai jaunimui. 2014 metų kovo – liepos mėnesiais Švietimo informacinių technologijų centras vykdė konkursą „Saugesnio interneto renginiai mano mokykloje“. Mokyklų mokytojai dalyvavo mokymuose „Saugus socialinis žiniatinklis“ ir taip pat tapo Saugesnio interneto ambasadoriais bei organizavo jaunimo veiklas ir renginius pristatydami Saugesnį internetą.

Saugesnio interneto skiltis svetainėje www.epilietis.eu (svetainė sukurta ir palaikoma LIA). Saugesnio interneto skiltis (<http://www.epilietis.eu/index.php/mokymas/saugesnio->

internetu-savaite-2014) šioje svetainėje buvo sukurta tam, kad joje būtų kaupiama įvairi ugdymo medžiaga, parengta Saugesnio interneto centro narių bei projekto partnerių. Svetainėje rasite vaizdo siužetų, mokomųjų žaidimų, testų – jais siūloma naudotis mokytojams, bibliotekininkams ir visai švietimo bendruomenei, rengiant saugesnio interneto veiklas.

Jaunimo ir mokytojų konkursai

Saugesnio interneto projekto komanda skatina bendrojo ugdymo Lietuvos mokyklų mokinius ir mokytojus aktyviai dalyvauti įvairiuose konkursuose. Šiomet jų buvo kaip niekad gausu! Norint, kad kuo daugiau mokinių ir mokytojų atkreiptų dėmesį į internete tykančius pavojus ir suprastų, kad saugesnio interneto tema turi būti aktuali visiems, artėjant tarptautinei *Saugesnio interneto dienai* buvo organizuojami du konkursai – „Saugesnio interneto renginiai mano mokykloje“ ir kūrybinis komiksų konkursas „Garbingo elgesio internete kodeksas“. *Saugesnio interneto dienos* metu buvo apdovanoti net 32 komiksų konkurso nugalėtojai ir 10 kūrybinių komandų iš įvairių Lietuvos mokyklų!

Daugiau informacijos galima rasti čia

(http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/main/events/sid_2013_konkursai).

Saugesnio interneto dienos metu jaunieji žurnalistai ir kiti dalyviai turėjo galimybę sukurti reportažus (<http://www.youtube.com/watch?v=rIIVPwO36TM>) ir sudalyvauti konkurse – 9 vaizdo siužetai buvo apdovanoti ir pristatyti visiems dalyvavusiems.

Daugiau galima pamatyti čia (<http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/main/day/vaizdas>).

2013 metų balandžio–birželio mėn. Lietuvos mokyklų mokiniai ir mokytojai buvo kviečiami dalyvauti dviejų etapų reportažų ir filmukų konkurse „Saugus internete“ – taip siekta kuo daugiau Lietuvos mokyklų mokinių ir mokytojų supažindinti su *Saugesnio interneto* projektu ir tikslais. I etape atrinktos 4 mokyklų komandos, kurios vėliau buvo pakviestos dalyvauti II konkurso etape ir savo mokyklose surengti diskusijas bei sukurti vaizdo siužetus tema „Socialiniai tinklai“ (<http://goo.gl/Ub86et>). II konkurso etape dalyvavo trys mokinių komandos, pateikusios trumpus renginių mokykloje (209 dalyviai) reportažus:

- debatai Garliavos Juozo Lukšos gimnazijoje (56 dalyviai)
(http://www.youtube.com/watch?v=nAE8rGjQzOE&feature=player_embedded),
- interaktyvus forumas Klaipėdos „Aukuro“ gimnazijoje (108 dalyviai)
(http://www.youtube.com/watch?v=FQ_VZJxt9Hw&feature=player_embedded),
- diskusija Alytaus šv. Benedikto gimnazijoje (45 dalyviai)
(http://www.youtube.com/watch?v=Ar3Fgq_rCbA&feature=player_embedded).

Keli jaunieji *Saugesnio interneto* renginių Lietuvoje dalyviai taip pat turės galimybę sudalyvauti ir tarptautiniuose renginiuose – Rumunijos *Saugesnio interneto* vasaros mokinių stovykloje ir *Saugesnio interneto* tėvų ir jaunimo forume Briuselyje.

Moksleiviai aktyviai dalyvavo piešimo konkurse „Dvynių ir meškiuko nuotykių interneto vandenyne“, kuris buvo surengtas pavasario kampanijos „Visi jungiasi prie programos *eTwining* – visi laimi“ metu. Šis pagal du tarptautinius projektus surengtas konkursas įkvėpė mokinius jame labai aktyviai dalyvauti.

SID 2014 proga Lietuvos SIC organizavo tris konkursus skirtingoms amžiaus grupėms:

1. piešimo konkursas „Pasveikink saugesnį internetą“ (vaikų darželių auklėtiniams ir pradinių klasių moksleiviams);
2. kūrybingų komiksų konkursas (I-VIII klasių mokinimas); konkurso nugalėtojų sukurtus darbus galima pamatyti [čia](#).
3. internetinių žaidimų idėjų konkursas (IX-XII klasių moksleiviams).

Šių konkursų laimėtojų apdovanojimo ceremonija įvyko vasario 11 d. SID 2014 nacionalinės konferencijos metu; laimėtojai buvo apdovanoti planšetiniais kompiuteriais, mp3 grotuvais, kuprinėmis ir kitais įsimintiniais prizais.

2014 m. kovo–liepos mėn. Švietimo informacinių technologijų centras rengė konkursą „Saugesnio interneto renginys mano mokykloje“.

- Pirmosios vietos laimėtoja – Utenos Dauniškio gimnazija. Mokytoja Giedrė Sudniūtė kartu su savo auklėtiniais surengė labai sėkmingas ir didelį dėmesį pritraukusias varžybas „Pakeliaukime po informacijos pasaulį“. Daugiau informacijos galima rasti [čia](#).
- Antrosios vietos laimėtoja – Druskininkų Atgimimo vidurinė mokykla, socialinė pedagogė – Agnė Aleksonytė. Apdovanojimas įteiktas už NETradicinių pamokų organizavimą. Daugiau informacijos apie NETradicines pamokas galima rasti [čia](#).

Specialus prizas – konkurso dalyviai galėjo laimėti pagrindinį prizą – kelionę į „Saugesnio interneto forumą“ Briuselyje. Dalyvauti „Saugesnio interneto forume“ buvo atrinkti Odeta Jurgutytė ir Genadijus Vasinai bei jų mokytoja. Jų sukurtas trumpas filmukas apie saugesnio interneto gaires, buvo aptartas Lietuvos kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų ugdymo centre saugesnio interneto renginiuose. Filmą įgarsintas gestų kalba. Trumpą filmuką galima pamatyti [čia](#).

Be to, buvo organizuoti nacionaliniai konkursai: Europos konkursas „Geriausias interneto turinys vaikams“ 2013 m., o 2014 m. – „Metų saugesnio interneto mokytojo“ konkursas.

2013 m. Lietuvoje surengtas Europos konkursas „Geriausias interneto turinys vaikams“. Iš viso keturioms konkurso kategorijoms buvo pateikta 41 paraiška su teigiamu vaikams ir jaunimui skirtu interneto turiniu. Pateikti darbai įvairūs: skirti smagiam mokymuisi, aplinkos pažinimui, susipažinimui su kultūros, meno pasauliais, technologijomis, išradingos mokytojų svetainės, radijo stotys, e. laikraštukai, bibliotekų svetainės, lavinantys kompiuteriniai žaidimai ir kiti projektai (http://www.bestcontentaward.eu/gallery_LT). Konkurso dalyviai ir partneriai buvo pakviesti dalyvauti apdovanojimų teikimo ceremonijoje 2013 m. gruodžio 18 d. projekto partnerio TEO patalpose. Nuotraukas iš apdovanojimų ceremonijos galima pamatyti čia – <http://goo.gl/h6uTvk>.

Bendradarbiaudama su programa *eTwinning*, Lietuvos Saugesnio interneto centras organizavo konkursą „Atrask saugesnį internetą“. Dalyviai turėjo vaizdžiai pademonstruoti atviro kodo programas, kurios užtikrintų saugumą internete. Konkursas buvo organizuotas siekiant atkreipti dėmesį į teigiamą turinį internete, taikomąsias ir kitas programas. Spalio 27 – 28 dienomis konkurso nugalėtojai dalyvavo programos *eTwinning* mokinių stovykloje Vilniuje. Šio konkurso nugalėtojams skiriamas prizas – galimybė dalyvauti kasmetinėje programos *eTwinning* mokinių stovykloje.

2014 m. lapkričio mėn. Šv. Kristoforo progimnazijoje vykęs konkursas „Saugau ir kuriu Lietuvą“ buvo organizuotas jau ketvirtą kartą. Šiais metais pagrindinė konkurso tema buvo saugesnis internetas. „SIC LT II“ apdovanojo konkurso dalyvius diplomais, prizais ir suvenyrais su projekto logotipais.

Bendradarbiaujant su projekto „Saugesnis internetas“ partneriu IT ir telekomunikacijų bendrove TEO 2014 m. gegužės mėn. buvo paskelbtas nacionalinis konkursas „Metų saugesnio interneto mokytojas“. Konkurso tikslas – įvertinti mokytojus, kurie skatina moksleivius saugiau naudotis internetu. Konkurso nugalėtojai paskelbti nacionalinės konferencijos, vykusios kartu su paroda MOKYKLA 2014, metu. Konkurso rezultatai – 16 išsamiai aprašytų mokytojų idėjų užsiėmimams, pristatant saugumo internete klausimus įvairių amžiaus grupių moksleiviams, jų tėvams bei kitiems mokyklos bendruomenės nariams. Konkurso darbai skelbiami viešai internete, jais naudotis savo veiklose kviečiami visi pedagogai: <http://goo.gl/xPCvfi>. Nuotraukas iš 2014 m. lapkričio 21 d. vykusios nacionalinės konferencijos „Ar mokytojas tebėra vedlys? Apie medijų ir IT raštingumą: suaugusiųjų ir moksleivių vaidmenys“ galima rasti čia: <http://goo.gl/7IWVRw>.

Sklaidos renginiai

Visuomenė apie *Saugesnio interneto* projektą buvo informuojama įvairiuose renginiuose ir seminaruose.

2013 m. vasario–balandžio mėn. suorganizuoti 9 seminarai „Saugesnis internetas mūsų vaikams“, skirti vaikų globos namų darbuotojams. Seminaruose buvo nagrinėjamos asmens duomenų apsaugos internete, socialinių tinklų bei kitos temos. Dalyviai buvo skatinami toliau perteikti saugesnio interneto žinias savo globojamiems vaikams.

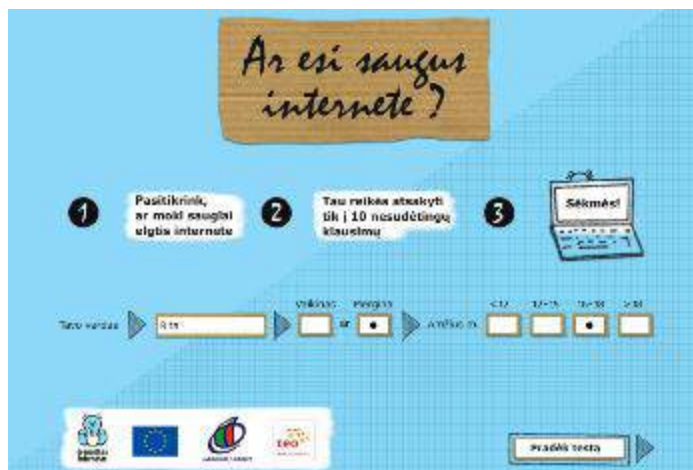
2012 m. lapkričio mėn. *Saugesnio interneto* projektas buvo pristatytas parodoje „Mokykla 2012“ – organizuota viktorina, skaitytas pranešimas apie tinklo INSAFE kampaniją „Atgal į mokyklą“. Saugesnio interneto klausimai taip pat buvo svarstyti 2012 m. spalio–gruodžio mėn. rengtuose renginiuose jaunimui „Informacinės technologijos – tavo rytdienai“ (1 000 dalyvių). Balandžio mėn. projektas *Saugesnis internetas* buvo pristatytas ir renginio „Forumas. Konkurencinga Lietuvos ateitis“ parodoje (<http://goo.gl/vSI8Gc>).

Visi savo vaikų saugumu besidomintys tėvai buvo kviečiami stebėti paskaitą internete „Kaip užtikrinti saugesnį vaikų bendravimą internetu ir mobiliuoju telefonu?“ apie vaikų saugumą elektroninėje erdvėje bei joje slypinčius pavojus (<http://goo.gl/kl6WKA>; <http://www.youtube.com/watch?v=KfobpaOxSY0>).

Asociacija „Langas į ateitį“ kovo mėn. vykusios tarptautinės iniciatyvos „Interneto savaitė 2013“ metu vaikams siūlė animuotą edukacinį testą „Ar esi saugus internete?“ (<http://testas.draugiskasinternetas.lt/>).

Pavasariį pedagogai buvo kviečiami mokytis nuotoliniuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose „Saugesnis internetas pedagogams“ (registracija į kursą:

www.langasiateiti.lt/renginiai), kuriuose apžvelgiamos pagrindinės saugaus naudojimosi kompiuteriu ir internetu temos, vaikams išskylančios interneto grėsmės, paaiškinama, kaip jų išvengti. Tėvams ir visiems besidomintiems yra skirtas panašus kursas „Apsaugokime save ir vaikus internete“ (www.langasiateiti.lt).

2013 m. gegužės mėn. vyresniųjų klasių moksleiviams suorganizuota e. pamoka „Informacinės technologijos – tavo rytdienai“, kurios metu buvo nagrinėjama tema „Socialiniai tinklai ir tavo privatumas“.

Saugesnio interneto klausimai buvo aptarti ir 2012 m. spalio mėn. – 2013 m. gruodžio mėn. vykusiuose jaunimui skirtuose renginiuose „IT tavo rytdienai“, kuriuose iš viso dalyvavo 2 000 dalyvių. Saugesnio interneto temos buvo pristatytos projekto stende, nagrinėtos pranešimuose mokiniams (nuotraukos iš renginio Kuršėnuose <http://goo.gl/ZhJKdv>).

2013 m. gruodžio mėn. Saugesnio interneto centro komandos nariai dalyvavo parodoje „Mokykla 2013“. Saugesnio interneto ir programos *eTwinning* komandos nuolat teikia informaciją mokytojams ir tėvams, organizuoja viktorinas dalyviams, rengia pranešimus mokytojams apie internetinį mokymo kursą „Saugesnis internetas pedagogams“.

2014 m. kovo mėn. LIA organizavo kampaniją „Interneto savaitė 2014“ veikloje taip pat buvo nagrinėjami interneto saugumo klausimai: seminarai viešose bibliotekose interneto saugumo ir skaitmeninių darbų klausimai (dalyvavo 1 000 dalyvių), vaizdo seminaras „Interneto savaitė 2014. Jūsų saugūs finansai“ (4 000 lankytojų bibliotekose ir platformoje „Youtube“).

2014 m. lapkričio mėn. Saugesnio interneto centro komandos nariai dalyvavo parodoje „Mokykla 2014“. Lietuvos saugesnio interneto centras siekia teikti informaciją ir pasiekti kiek galima platesnę auditoriją – todėl šis išimtinės reikšmės renginys – metinė nacionalinė švietimo paroda „Mokykla 2014“ – yra puiki proga kalbėti apie Saugesnio interneto projekto veiklą. Projekto stende vaikai, jaunuoliai ir suaugusieji galėjo susipažinti su įvairia dalomąja medžiaga, jie buvo pakviesti atlikti įvairias žaismingas užduotis. Daugiau nei 1 500 dalyvių iš įvairių Lietuvos rajonų dalyvavo viktorinoje arba kitaip turėjo progos aptarti saugesnio interneto klausimus.

Saugesnio interneto centras dalyvavo organizuojant 2014 m. lapkričio 21 d. vykusią nacionalinę konferenciją „Ar mokytojas tebėra vedlys? Apie medijų ir IT raštingumą: suaugusiųjų ir moksleivių vaidmenys“. Konferencija buvo skirta medijų raštingumo ir interneto saugumo klausimams; jos metu buvo apdovanoti konkurso „Metų saugesnio interneto mokytojas“ nugalėtojai (nuotraukos iš konferencijos <http://goo.gl/7IWVRw>). Konferencijos rengėjai: bendrovė TEO, Švietimo plėtotės centras, Šiaurės ministrų tarybos biuras Lietuvoje ir Lietuvos saugesnio interneto centras.

Mokymo veikla

- ✓ „Saugesnis internetas pedagogams“ – nemokamas internetinis kursas mokytojams. (<http://moodle.draugiskasinternetas.lt>). Kurse nagrinėjamos tokios temos: privatumas internete, žalingas interneto turinys, kompiuterio ir asmens duomenų apsauga, pristatoma interneto saugumo tema vaikams. Pirmoji pedagogų grupė jau pradėjo mokytis e. kursą SID 2013 metu. Šis e. kursas sulaukė 17 grupių ir 2 116 dalyvių.
- ✓ 2013 m. vasario – balandžio mėn. vaikų namų socialiniai darbuotojai dalyvavo seminare „Saugesnis internetas mūsų vaikams“. Iš viso Lietuvoje buvo surengti 9 seminarai, kuriuose dalyvavo 227 dalyviai. Atsižvelgiant į socialinių darbuotojų poreikius seminaruose buvo nagrinėti įvairiausi saugesnio interneto klausimai – asmens duomenų apsauga, organizacijos tinklo saugumas, socialiniai tinklai ir daugybė kitų klausimų. Dalyviai buvo raginami plačiau supažindinti vaikus su interneto galimybėmis ir jo keliamais pavojais, ir tam naudoti įvairiausias interaktyvias priemones – vaizdo įrašai, žinių testus, žaidimus, paskaitas, pokalbius ir kt.
- ✓ 2013 m. vasario 1 d. Internetinis vaizdo seminaras tėvams „Kaip užtikrinti saugesnį vaikų bendravimą internetu ir mobiliuoju telefonu“? buvo transliuotas tiesiogiai iš Martyno Mažvydo bibliotekos 500 bibliotekų kituose miestuose ir kaimo vietovėse. Vaizdo seminare (<http://www.youtube.com/watch?v=KfobpaOxSY0>) kalbama apie vaikų saugumą internete, susijusius rizikos veiksnius, vaikų elgseną socialiniuose tinkluose, patariama, kaip nustatyti ir reaguoti į priekabiavimą elektroninėje erdvėje. Platus bibliotekų tinklas užtikrino plačią vaizdo seminaro sklaidą – jį gyvai stebėjo 6 500 tėvų.
- ✓ Sukurtas ir nemokamai bibliotekoms pristatytas internetinis kursas „Saugesnis internetas bibliotekininkams“. 2014 m. spalio – lapkričio mėnesiais šį e. kursą su išklause 358 dalyvių Lietuvos viešosiose bibliotekose (<http://moodle.draugiskasinternetas.lt>).

Saugesnio interneto ambasadorių mokymai

- ✓ Naujas būdas populiarinti Saugesnio interneto centro veiklas mokyklose yra Saugesnio interneto ambasadorių sertifikavimas ir rengimas. Pirmieji mokytojai lyderiai turėjo galimybę tapti projekto „Saugesnis socialinis žiniatinklis“ konsultantais (<http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/main/news/naujienos?id=12103>). Jie rengė jaunimo veiklas ir renginius mokyklose, ugdė saugesnio interneto įgūdžius ir žiniais, o SIC juos paskelbė Saugesnio interneto ambasadoriais.
- ✓ Susipažinti su ambasadoriais ir jų gerąja praktika galite čia:
 - Agnė Aleksonytė
 - Angelė Buitkienė
 - Giedrė Jurelytė
 - Giedrė Sudniutė
 - Jūratė Drazdauskienė
 - Kristina Kutiščeva
 - Lina Venskutė
 - Marija Suščinskienė
 - Svetlana Sčastnaja
 - Tadas Prakapas

Birželio 10 d. Švietimo informacinių technologijų centre vyko pirmasis Saugesnio interneto ambasadorių seminaras, kuriame dalyvavo 14 mokytojų iš įvairių Lietuvos mokyklų, programos *eTwinning* administratorė Lietuvoje Violeta Čiuplytė, profesinės savanorystės projekto „Kam to reikia!?“ direktorė Živilė Drėgvaitė, asociacijos „Langas į ateitį“ projektų koordinatorė Rita Šukytė, pagalbos tarnybos „Vaikų linija“ psichologė, savanorių mokytoja Jurgita Smiltė Jasiulionė, Saugesnio interneto informavimo centro atstovai. Seminaro pradžioje 12 mokytojų iš įvairių Lietuvos mokyklų buvo įteikti Saugesnio interneto ambasadoriaus pažymėjimai.

2014 metų gruodžio 22 dieną Švietimo informacinių technologijų centre vyko Saugesnio interneto ambasadorių susitikimas. Susitikime dalyvavo ne tik ambasadoriai, bet taip pat programos „Saugus socialinis žiniatinklis“ konsultantė Inga Žemaitienė, Ugdymo plėtotės centro atstovas P. Leonavičius, kuris vedė diskusiją apie IT ugdymo pradinėse klasėse

perspektyvas. Seminaro metu buvo aptarti jau nuveikti darbai kuriant SIA interneto svetainę bei ateities galimybės ją tobulinti. SIC LT II koordinatore Natalija Ignatova apžvelgė praėjusį projekto period ir pristatė naujo periodo gaires. Saugesnio interneto ambasadorė Jūratė Drazdauskienė pasidalino patirtimi iš Saugesnio interneto forumo, vykusio Briuselyje lapkričio 6 – 7 dienomis, kuriame lydėjo savo mokinę Odetą Jurgaitytę. Susitikimo metu ambasadorė taip pat pristatė savo pasiūlymą Jaunimo manifersto taikymui ugdymo procese.

Saugesnio interneto dienos 2013 veikla

2013 m. vasario 5 d. buvo paminėta 10-oji tarptautinė *Saugesnio interneto diena*. Atsižvelgdama į šių metų *dienos* temą ir šūkj – *Teisės ir atsakomybė internete* bei *Junkis pagarbiai ir atsakingai* – projekto *Saugesnis internetas* komanda kartu su Lietuvos mokiniais kūrė *Garbingo elgesio internete kodeksą*: mokiniams buvo pasiūlyta internetinėje anketoje pateikti patarimų garbingo elgesio internete tema, vėliau – balsuoti už populiariausius teiginius. 600 Lietuvos mokinių *Garbingo elgesio internete kodeksą* priėmė *Saugesnio interneto dieną* Nacionalinėje konferencijoje ir jaunimo forume. Kodeksą galima atsisiųsti lietuvių (<http://goo.gl/z3Lhrb>) ir anglų (<http://goo.gl/i6aFNw>) kalbomis.

Šių metų *Saugesnio interneto diena* Lietuvoje buvo ypatinga tuo, jog renginiuose galimybę tiesiogiai dalyvauti turėjo net keturių miestų atstovai – Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir Klaipėdos miestų renginių dalyvius jungė TELETILTAS, kurio metu ir buvo priimtas Lietuvos mokinių *Garbingo elgesio internete kodeksas*. Renginio akimirkas galite pamatyti čia (<https://vips.liedm.lt/konferencija/SID2013>).

Kiti 2013 m. Saugesnio interneto dienos renginiai

Vasario 5 d. tėvai taip pat buvo kviečiami stebėti paskaitą internetu apie vaikų saugumą elektroninėje erdvėje ir joje slypinčius pavojus. Paskaitą galima pamatyti Draugiško interneto svetainėje (<http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/adult/vaizdas>) ir vaizdo portale *YouTube* (<http://www.youtube.com/watch?v=pfB0GNyvuRI&feature=youtu.be>).

Nuo vasario 5 d. pedagogai buvo kviečiami registruotis į nuotolinį asociacijos „Langas į ateitį“ atnaujintą ir svarbiomis saugesnio elgesio internete temomis papildytą mokymosi kursą „Saugesnis internetas pedagogams“. Tą pačią dieną buvo paskelbtas ir testas vaikams ir jaunimui „Ar esi saugus internete?“ (<http://testas.draugiskasinternetas.lt/>).

Vasario 8 d. TV laidoje „Tūkstantmečio vaikai“ buvo kalbėta internetinio saugumo tema, o vasario–kovo mėn. vaikų globos organizacijų darbuotojai galėjo dalyvauti asociacijos „Langas į ateitį“ rengiamuose seminaruose apie saugesnį naudojimąsi internetu, informacijos ir asmens duomenų saugumą, socialinius tinklus, vaikų apsaugą nuo interneto grėsmių.

Renginių metu mokymasis ir linksmybės visuomet yra drauge – šiais metais mokiniai turėjo galimybę išbandyti savo jėgas *Jaunųjų žurnalistų mokykloje*, sudalyvauti VŠĮ „Vaikų linija“ organizuotoje loterijoje, patikrinti savo žinias atlikdami testą „Ar esi saugus internete?“, užduoti su saugumu internete susijusius rūpimus klausimus, į kuriuos atsakymus vėliau pateikė VŠĮ „Vaikų linija“ psichologai ir pan.

2014 metų Saugesnio interneto dienos veiklos

NETradicinė pamoka

Lietuvos saugesnio interneto centras siekia į savo veiklas įtraukti kuo daugiau vaikų iš visos Lietuvos. Kad šis tikslas būtų pasiektas, 2014 metų SID konferencijos metu, kiekviena mokykla turėjo galimybę dalyvauti internetinėje pamokoje, kuri buvo pagrindinis 2014 metų SID renginys. „NETradicinė“ pamoka buvo skirta 10 – 13 metų mokiniams. Šios pamokos mokytojai ir ekspertai buvo žinomi Lietuvos žmonės. „NETradicinė“ pamoka buvo transliuojama internet visom Lietuvos mokykloms. Apie šie pamoką buvo skelbiama nacionaliniu lygmeniu, SIC svetainėje, konsorciumo partnerių svetainėse bei verslo partnerių šaltiniuose.

2014 metų SID konferencijoje dalyvavo 400 dalyvių, internetu ją stebėjo apie 30 000 žiūrovų.

Kitos 2014 metų Saugesnio interneto dienos veiklos

Saugesnio interneto savaitė bibliotekose. Vasario 10 – 15 dienomis Lietuvos savivaldybių viešosios bibliotekos ir jų filialai buvo kviečiami prisijungti prie Saugesnio interneto savaitės renginių. Saugumas internete yra kasdienė problema Lietuvos viešosiose bibliotekose. Šiose bibliotekose yra rengiami IKT mokymai ir konsultacijos vietos bendruomenės nariams. Bibliotekininkai buvo kviečiami paskirti vieną specialią savaitę mokytis naujų metodų ir veiklų sąmoningumo apie saugumo internete problemas didinimui. Bibliotekininkams buvo pateiktas sąrašas priemonių ir veiklų apie saugumą internete. Bibliotekos pačios galėjo laisvai rinktis iš pateiktų pamokų planų, vaizdo siužetų, mokomosios medžiagos, testų, mokomųjų žaidimų ir kitos medžiagos, parengtos SIC ir partnerių. Interaktyvios saugesnio interneto pamokose buvo siūloma įvairių veiklų skirtingoms tikslinėms grupėms. Veiklas sudarė diskusijos apie atsakingą ir pagarbų elgesį internete, grėsmes ir galimybes internete, saugius asmeninius finansus (saugus naudojimas e. bankininkyste ir kitomis e. paslaugomis); daugybė smagių žaidimų vaikams – piešimo konkursai, testai ir viktorinos.

Veiklų rezultatai buvo įspūdingi – daugiau nei 100 bibliotekų miestuose ir kaimo vietovėse dalyvavo veiklose, kurios pritraukė daugiau nei 5000 dalyvių. Teigiamas šalutinis šių veiklų poveikis – sustiprėję ryšiai tarp vietos bendruomenių – tarp bibliotekų ir mokyklų, bibliotekų ir vaikų dienos centrų, bibliotekų ir tėvų.

Profesinė iniciatyva „Kam to reikia“. Vasario 10 – 14 dienomis profesinės savanorystės iniciatyva „Kam to reikia“ padėjo įgyventin SID 2014 skirtas veiklas ir suteikė mokytojams ir mokiniams galimybę pasikviesti profesionalus į mokyklas, kur kartu diskutavo apie saugumo internet problemą. Projektas inicijuotas verslo partnerių Omnitel, Swedbank ir įtraukė daugiau profesionalų iš Microsoft, Barclays ir k.t. Projekto komanda aplankė 100 mokyklų ir susitiko su maždaug 2200 mokinių.

Indėlis į Europos tinklą Insafe

Nacionalinis saugesnio interneto centras Lietuvoje yra Europos tinklo Insafe narys. Tinklą Insafe sudaro 31 nacionalinį saugesnio interneto centrą Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Islandijos, Norvegijos bei Rusijos centrai. Kiekvienas nacionalinis centras, dalyvaujantis Insafe veikloje, įgyvendina visuomenės švietimo ir informavimo kampanijas, siūlo pagalbą telefonu, glaudžiai bendradarbiauja su jaunimu siekdamas užtikrinti įrodymais pagrįstą įvairių visuomenės atstovų požiūrį į geresnio interneto kūrimą.

Daugiau apie tinklą Insafe – svetainėje www.saferinternet.org/about

Lietuvos konsorciumo dalyvavimas Insafe veikloje ataskaitinio laikotarpio metu:

- ✓ Insafe mokomasis susitikimas ir valdymo komiteto posėdis Budapešte 2012 m. rugsėjis (ITC, LJA, VL);
- ✓ Saugesnio interneto ir jaunimo forumas Briuselyje 2012 m. spalį (ITC, RRT, LJA);
- ✓ Insafe ir INHOPE partnerių susitikimas Briuselyje 2012 m. gruodį (ITC, RRT, VL);
- ✓ Insafe mokomasis susitikimas ir valdymo komiteto posėdis Taline 2013 m. kovą (ITC, LJA, VL).

Ypač verta paminėti Lietuvos dalyvavimą mokomajame susitikime Taline, kurio metu vyko informavimo priemonių ir išteklių konkursas. Lietuva pristatė Lietuvos vaikų „Garbingo elgesio internete kodeksą“, kuris buvo patvirtintas Lietuvos mokinių Nacionalinės konferencijos ir jaunimo forumo metu, skirto SID 2013. Lietuva konkursui taip pat pateikė ir kitas projekto partnerių parengtas informavimo priemones: testą jaunimui bei nuotolinį kursą pedagogams.

- ✓ 2013 m. rugsėjis. Tinklo Insafe mokymai Maltoje, kur Lietuvos SI projekto komandos nariai galėjo įgyti naujos patirties; be to „Vaikų linijos“ darbuotojai galėjo dalyvauti kitų pagalbos linijų veikloje ir keistis savo geriausia patirtimi.
- ✓ 2013 m. spalio. Saugesnio interneto forumas Briuselyje. Lietuvos jaunimo atstovai buvo atrinkti apsilankyti YEP (Young European Peers) ir SIF; visų Lietuvos dalyvių ir EK projekto vadovo įspūdziai paskelbti viešai. Dr. Robertas Povilaitis perskaitė pranešimą „Pagalba mūsų jauniausiems interneto vartotojams“.
- ✓ 2014 m. kovas. Tinklo Insafe mokymai ir susitikimas Bratislavoje:
- ✓ 2014 m. birželis. Pirmoji Europos tinklo prieš patyčias konferencija „Priekabiavimas ir patyčios elektroninėje erdvėje Europoje“. Pagrindinis tinklo tikslas yra sukurti bendrą

Europos strategiją ir kurti bei skleisti geriausią patirtį kovojant su patyčiomis. „Vaikų linija“ yra vienas šio tinklo partnerių ir iniciatorių (<http://www.antibullying.eu/>)

- ✓ 2014 m. rugsėjis. Tinklo Insafe mokymai ir Pagalbos linijų susitikimas Vilniuje. Pranešėjas – Dr. Robertas Povilaitis – Patyčios: mūsų požiūris. Išteklių konkursui CITE pristatė „Netetiketą“. Šis susitikimo išteklių konkursas buvo ypatingas. Kadangi tinklas Insafe švenčia savo veiklos dešimtmetį, tinklas turėjo progą balsuoti už geriausią išteklių per pastaruosius 10 metų. Varžybos buvo įtemptos; o išrinkti buvo du nugalėtojai – prancūzų SIC, kurie sukūrė vaizdo žaidimų skanerį tėvams, ir Slovakijos SIC su animaciniu filmu „Sheeplive“. Sidabro medalis atiteko Belgijos SIC už „Master F.I.N.D.“ – žaidimas jaunimui apie privatumą internete. Graikų SIC laimėjo bronzos medalį už filmą „To Pantopoleion“, atskleidžiantį pavojus, susijusius su elgesiu internete, jeigu negalvojama kritiškai, nesielgiama etiškai ir saugiai. Lietuvos SIC organizavo dalyvių susitikimą, kurie galėjo pasidalyti savo patirtimi Lietuvoje, Vilniaus tarptautinėje mokykloje. Susitikimo metu Graikijos atstovai vedė improvizuotą pamoką apie internete slypinčius pavojus, o vienas Vilniaus tarptautinės mokyklos mokytojų pademonstravo sėkmingai mokymo procese naudojamus BYOD („atsinešk savo įrenginį“) metodus. Antra dalyvių grupė lankėsi Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centre ir Vaikų linijos būstinėje, kur jie turėjo progos susipažinti su šių institucijų darbo pobūdžiu ir tikslais.
- ✓ 2014 m. rugsėjis. „Kad vaikai ir jaunimas būtų saugūs internete“, konferencija Varšuvoje. „Vaikų linijos“ nariai dalijosi geriausia patirtimi.
- ✓ 2014 m. lapkritis. Saugesnio interneto forumas „Augame skaitmeniniame pasaulyje“ Briuselyje. Forume dalyvavo visų partnerių atstovai, du patariamiosios tarybos nariai (Mindaugas Raguotis – Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija ir Dainora Muraškienė - LITNET), ir SI ambasadorė Jūratė Drazdauskienė, kuri lydėjo savo mokinę, jaunimo atstovę Odetą Jurgutytę, kuri aktyviai dalyvavo Jaunimo tarybos veikloje ir dalijosi savo patirtimi apie kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų mokymą saugesnio interneto klausimais.

Saugesnio interneto karštoji linija

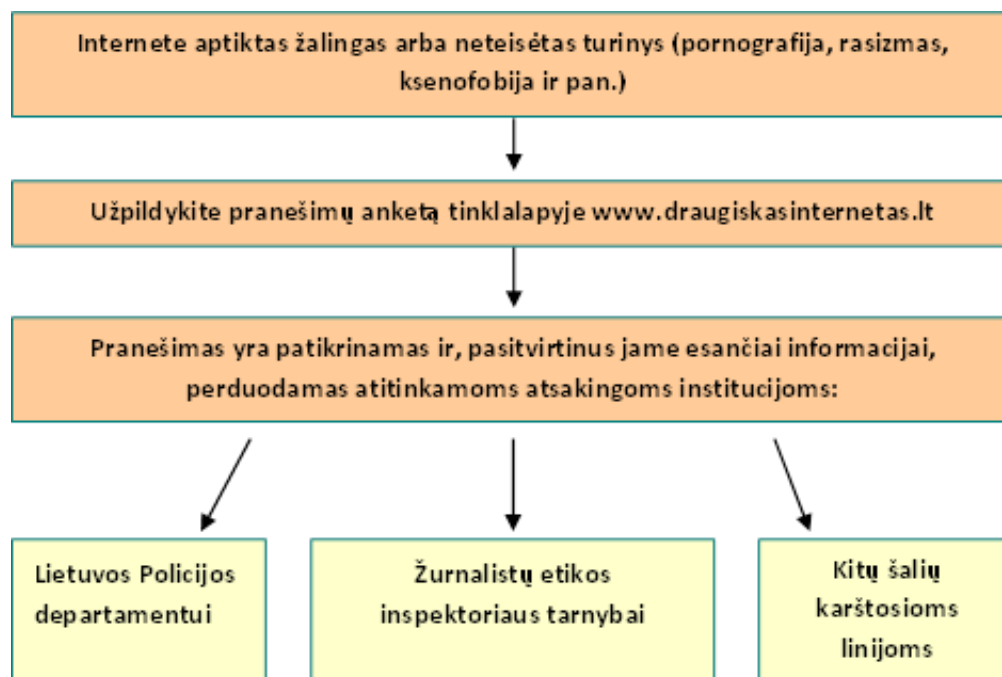

**draugiškas
Internetas**

Interneto karštoji linija įsteigta 2007 m. RRT įgyvendinant Europos Komisijos *Saugesnio interneto* programą. Pranešimai priimami ir tiriama pagal karštosios linijos veiklos procedūras, kurias sutartimis su RRT patvirtino Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos žurnalistų etikos inspektoriatas. Pranešti apie pastebėtą neteisėtą ar žalingą turinį, t. y. pornografiją, vaikų seksualinį išnaudojimą, rasinę ar tautinę nesantaiką kurstantį turinį, smurtą ar kitą neigiamą poveikį nepilnamečiams darančią informaciją galima užpildžius specialią pranešimo formą adresu <http://www.draugiskasinternetas.lt/lt/main/report>. Karštosios linijos reklaminis skydelis, kurį paspaudus atsiveria pranešimo forma, yra matomas kiekviename projekto svetainės puslapyje:

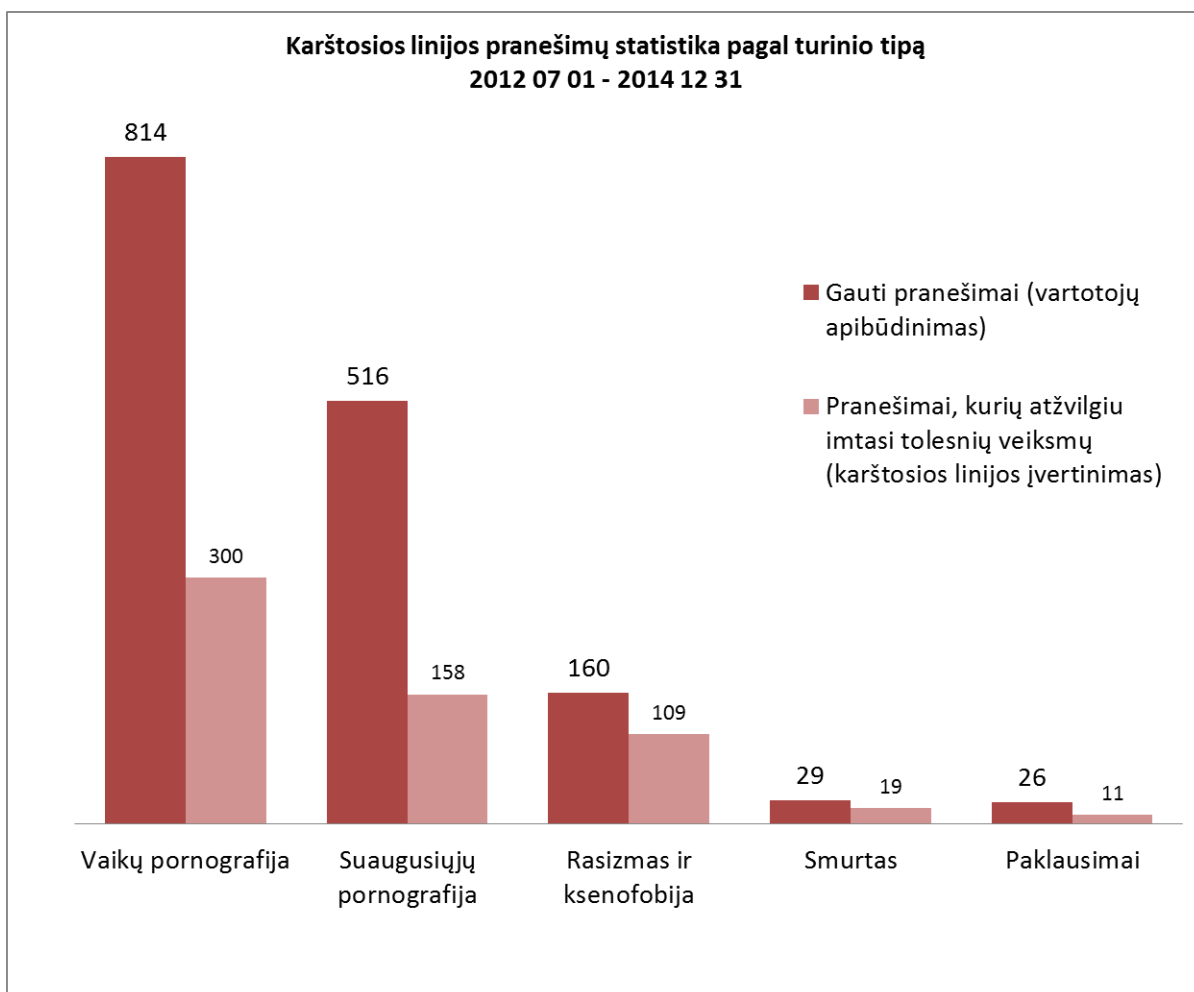
Visi pranešimai tikrinami karštosios linijos operatorių. Jei nustatoma, kad pranešimai pagrįsti ir randama neteisėta ar žalinga informacija Lietuvos tarnybinėse stotyse, jie siunčiami tolesniam tyrimui atitinkamoms Lietuvos institucijoms: Policijos departamentui arba Žurnalistų etikos inspektoriatui. Atlikusios tyrimą, šios institucijos imasi atitinkamų veiksmų prieš nepageidaujamo turinio skelbėjus. Jei tinklalapis, kuriame yra nepageidaujamas interneto turinys, yra kitų šalių tarnybinėse stotyse, ir tas turinys yra neteisėtas kitose šalyse, informacija apie tai perduodama kitų šalių karštosioms linijoms arba Policijos departamentui (žr. schemą žemiau):

2012 m. liepos 1 d. – 2014 m. gruodžio 31 d. **interneto karštoji linija gavo ir išnagrinėjo 1638 pranešimus apie neteisėtą ar žalingą turinį internete ir ėmėsi šių veiksmų:**

- 108 pranešimus persiuntė tolesniam tyrimui Policijos departamentui;
- 61 pranešimą persiuntė Žurnalistų etikos inspektoriatui;
- 212 pranešimų apie galimai vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdus persiuntė kitų šalių karštosioms linijoms, Tarptautinės interneto karštųjų linijų asociacijos INHOPE narėms;
- 145 pranešimus persiuntė Lietuvos ir užsienio šalių interneto paslaugų teikėjams su įspėjimu apie jų tinkluose skelbiamą neteisėtą interneto turinį ir raginimu jį pašalinti;
- 11 pranešimų buvo interneto vartotojų paklausimai, į kuriuos pateikti atsakymai;
- 60 pranešimų buvo pasikartojantys, kurių atžvilgiu jau buvo imtasi prieš tai aprašytų veiksmų;
- kitų pranešimų atžvilgiu nesiimta jokių priemonių, kadangi juose buvo pranešta apie interneto turinį, kuris arba nebuvo žalingas ar neteisėtas Lietuvos teisės akty požyriui, arba buvo patalpintas užsienio šalių, kuriose toks turinys nėra laikomas neteisėtu, tarnybinėse stotyse (pvz. pornografija daugelyje šalių yra teisėta).

Karštosios linijos pranešimų statistika pagal juose nurodyto turinio tipą pateikta žemiau:

Daug dėmesio buvo skirta informacijos apie interneto karštąją liniją sklaidai. Kasmetinėse parodose Lietuvos parodų ir kongresų centre LITEXPO „Mokykla 2012“, „Mokykla 2013“ ir „Mokykla 2014“ Saugesnio interneto projekto stende buvo pristatoma ir karštoji linija. Buvo parengta vizuali informacija apie karštąją liniją, pateiktos nuorodos, kur pranešti aptikus neteisėtą ar žalingą turinį. Parengta prezentacija tėvams ir mokytojams apie karštosios linijos veiklą, pateikiant praktinę informaciją, kaip elgtis, susidūrus su žalingu turiniu.

2013 m. vasario 5 dieną Lietuvos parodų ir kongresų centre LITEXPO 10-ąjį kartą buvo paminėta tarptautinė *Saugesnio interneto diena*. Renginio metu vaikai patvirtino pačių sukurtą „Garbingo elgesio internete kodeksą“, prie kurio sukūrimo prisidėjo beveik tūkstantis Lietuvos mokinių, pristatyta interneto karštoji linija, viešinamas tinklalapis www.draugiskasinternetas.lt, kuriame galima pranešti apie pastebėtą neteisėtą ar žalingą turinį internete. Po *Saugesnio interneto dienos* minėjimo, kuris buvo plačiai viešinamas įvairiose žiniasklaidos priemonėse, ugdymo įstaigose, akademinėje bendruomenėje, interneto karštoji linija gavo gerokai daugiau pranešimų nei kitais mėnesiais. *Saugesnio interneto dienos* minėjime dalyvavę Lietuvos

Respublikos Seimo nariai itin susidomėjo Lietuvoje vykdomo *Saugesnio interneto* projekto veikla. Buvo parengta ir Seimo Informacinės visuomenės plėtros komitete pristatyta išsami informacija apie vykdomą projektą, interneto karštosios linijos veiklą, pateikti statistiniai duomenys, apžvelgtos problemos. Atkreiptas dėmesys, kad daugeliu atvejų Lietuvos karštosios linijos operatoriai negali imtis atitinkamų priemonių dėl neteisėto ar žalingo turinio, nes dauguma tokio pobūdžio turinio randama šalyse, kuriose toks turinys įstatymais nėra draudžiamas.

RRT interneto karštoji linija, viešindama savo veiklą 2013 m., išplatino 3 pranešimus spaudai, kuriuose pateikė detalią pranešimų statistiką, 3 informacinius pranešimus apie karštosios linijos veiklą. Karštosios linijos atstovai dalyvavo 5 radijo laidose, 3 televizijos laidose, apie karštąją liniją pasirodė 2 straipsniai nacionaliniuose laikraščiuose, 15 - nacionaliniuose ir 14 - vietiniuose bendruomeniniuose interneto portaluose. 2013 m. sausio 1 d. – birželio 30 d. informacija apie karštąją liniją žiniasklaidos priemonėmis pasiekė 1,09 mln. Lietuvos auditorijos.

2014 m. vasario 11 dieną Lietuvos parodų ir kongresų centre LITEXPO 11-ąjį kartą buvo paminėta tarptautinė *Saugesnio interneto diena*. Šio renginio metu tinklalapis www.draugiskasinternetas.lt buvo pristatomas kaip pagrindinė priemonė pranešti apie neteisėtą ar žalingą interneto turinį. Po SID 2014 minėjimo, kuris buvo plačiai nušviestas žiniasklaidoje, karštosios linijos gautų pranešimų skaičius vasario mėn. žymiai išaugo, palyginus su kitais mėnesiais.

RRT interneto karštoji linija, viešindama savo veiklą 2014 m., išplatino 5 pranešimus spaudai, kuriuose pateikė detalią pranešimų statistiką, ir 2 informacinius pranešimus, kuriuose pateikta informacija apie galimybes teikti pranešimus karštajai linijai. Karštosios linijos atstovai dalyvavo 8 radijo laidose ir 2 televizijos laidose, apie karštąją liniją pasirodė 5 straipsniai nacionaliniuose laikraščiuose, 16 - nacionaliniuose ir 14 - vietiniuose bendruomeniniuose interneto portaluose. 2014 m. sausio 1 d. – birželio 30 d. informacija apie karštąją liniją žiniasklaidos priemonėmis pasiekė 1,36 mln. Lietuvos auditorijos.

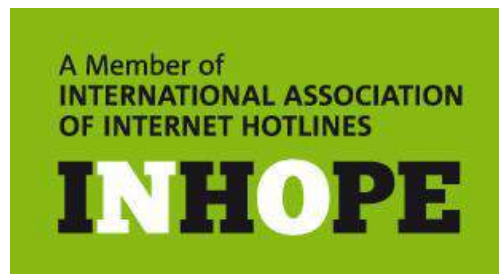
Saugesnio interneto projekto dalyviams iš RRT buvo organizuoti mokymai 2013 m. birželio 20–21 d. tema „Vaiko psichologijos ir elgsenos ypatumai, susidūrus su žalingu turiniu ir nemalonių elgesiu internete“ ir 2014 m. gegužės 29-30 d. tema „Informacinis stresas ir jo įveikimo būdai. Teorija ir praktika.“ Mokymų metu buvo aptarta žiniasklaidos poveikis vaiko raidai ir socialinių problemų sprendimas, žalingo turinio internete poveikis vaiko psichikai,

informacinio streso įveikimo galimybės, profilaktikos priemonės susidūrus vaikui su žalingu interneto poveikiu.

Interneto karštosios linijos matomumui RRT skyrė didelį dėmesį. Buvo sukurti 4 nauji vaizdo filmukai apie karštąją liniją ir 2014 m. birželio mėnesį parodyti per Lietuvos nacionalinę televiziją, patalpinti YouTube ir projekto partnerių svetainėse. Buvo sukurtas ir partnerių išplatintas naujas karštosios linijos reklaminis skydelis. Karštoji linija buvo viešųjų ryšių koordinatore per Insafe konferenciją Vilniuje, vykusią 2014 m. rugsėjo 16-18 d. Tuo metu buvo duoti interviu televizijai (1) ir radijui (4), spaudoje paskelbta 12 naujienų. Ši konferencija buvo gera proga pristatyti visuomenei karštosios linijos veiklą bei iškelti problemas, susijusias su žalingu turiniu. Taip pat karštoji linija buvo plačiai reklamuota 2014 m. spalio mėnesį vykusioje Vaikų linijos organizuotoje konferencijoje „Virtualios erdvės iššūkiai patyčių prevencijai“, kur buvo perskaitytas pranešimas apie karštosios linijos veiklą.

Tarptautinė veikla

Nuo 2008 m. gegužės mėn. RRT įsteigta interneto karštoji linija yra tarptautinės interneto karštųjų linijų asociacijos INHOPE narė. INHOPE yra iš dalies finansuojama *Saugesnio interneto* programos. Šiuo metu 48 karštosios linijos iš 42 šalių visame pasaulyje (daugiausia iš ES) yra INHOPE narės. Narystė INHOPE

bei bendradarbiavimas su kitomis karštosiomis linijomis yra labai naudinga Lietuvos karštajai linijai, keičiantis patirtimi ir siekiant kuo greičiau pašalinti neteisėtą turinį iš interneto. Lietuvos karštosios linijos atstovų dalyvavimas INHOPE veikloje ataskaitinio laikotarpio metu apžvelgtas toliau:

- ✓ INHOPE karštųjų linijų operatorių mokymai Amsterdame 2012 m. rugpjūtį
- ✓ INHOPE karštųjų linijų susitikimas vykęs *Saugesnio interneto* Forumo išvakarėse Briuselyje 2012 m. spalį
- ✓ INHOPE Generalinė asamblėja Amsterdame 2012 m. lapkritį
- ✓ Regioninis Insafe ir INHOPE susitikimas Briuselyje 2012 m. gruodį
- ✓ INHOPE Generalinė asamblėja Rygoje 2013 m. balandį
- ✓ INHOPE Generalinė asamblėja Utrechte 2013 m. lapkritį

- ✓ INHOPE komunikacijos seminaras Amsterdame 2014 m. balandį
- ✓ INHOPE Generalinė asamblėja Varšuvoje 2014 m. birželį
- ✓ INHOPE Generalinė asamblėja Dubrovniko 2014 m. lapkritį

Karštųjų linijų operatorių mokymuose įgyti pranešimų tyrimo, interneto turinio vietos nustatymo bei darbo su INHOPE pranešimų valdymo sistema įgūdžiai leidžia efektyviai atlikti interneto karštosios linijos funkcijas.

Amsterdame vykusioje Generalinėje Asamblėjoje buvo perskaitytas pranešimas apie RRT interneto karštosios linijos veiklą. INHOPE renginių metu aktyviai buvo keičiamasi gerąja praktika su kitomis

karštosiomis linijomis. Karštosios linijos atstovai taip pat aktyviai dirbo INHOPE darbo grupėse – INHOPE plėtros darbo grupėje, IHRMS ir P2P darbo grupėse. Karštoji linija nuolat teikė gautų pranešimų statistiką ir kitą informaciją INHOPE, kai tik to buvo prašoma.

Saugesnio interneto pagalbos linija

Vaikų linija atlieka pagalbos linijos funkciją ir konsultuoja vaikus bei paauglius saugumo elektroninėje erdvėje klausimais. Vaikų linija pagalbą teikia nemokamu telefono numeriu **116 111** ir internetu www.vaikulinija.lt. Paskambinę į Vaikų liniją, vaikai ir paaugliai pasakoja, kad internete mato juos gąsdinančių vaizdų, dalijasi mintimis apie bendravimą su nepažįstamais žmonėmis, apie tai, kaip kažkas įsilaužė į kompiuterį ar kitais būdais pavogė asmeninę informaciją ir ją paviešino, kalba apie tai, kaip kiti bendraamžiai tyčiojasi iš jų virtualioje erdvėje, pasakoja ir apie kitus išgyvenimus. Vaikų linijos konsultantai yra pasiruošę išklausti ir palaikyti skambintoją, taip pat kartu ieškoti sprendimo bei suteikti reikiamą informaciją, kuri padėtų tvarkytis su iškilusiais sunkumais. Vaikų linija sukūrė galimybę ir tėvams kreiptis pagalbos dėl vaikų saugumo elektroninėje erdvėje klausimų. Tarnybos psichologai konsultuoja tėvus (globėjus) elektroniniu paštu saugus.internet@vaikulinija.lt. Per projekto įgyvendinimo laikotarpį dėl grėsmių elektroninėje erdvėje vaikai ir suaugę į Vaikų liniją kreipėsi 783 kartus.

Šalia teikiamos pagalbos, Vaikų linija organizuoja įvairius socialinius renginius.

Kiekvienais metais kovo pabaigoje "Vaikų linija" inicijuoja "Veiksmo savaitę BE PATYČIŲ", kurios pagrindinis tikslas keisti visuomenės nuostatas iš palankių patyčioms į nepalankias patyčioms nuostatas.

Pagrindiniai "Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ" uždaviniai:

- sutelkti partnerius bendram darbui mažinant patyčias Lietuvoje;
- keisti visuomenės požiūrį į patyčių problemą.

"Veiksmo savaitės" metu skirtingos organizacijos rengia įvairius seminarus ar užsiėmimus ir kitus renginius vaikams ir suaugusiems, kurių metu daug dėmesio skiriama patyčių prevencijai.

2013 m. kovo 19–23 dienomis Lietuvoje „Veiksmo savaitė BE PATYČIŲ“. Prie iniciatyvos prisijungė 35 nevyriausybinės, valstybinės, privataus sektoriaus organizacijos, užsienio šalių diplomatinės atstovybės, tarptautinių organizacijų biurai bei 1130 šalies mokyklų, darželių ir kitų ugdymo įstaigų. Prieš patyčias pasisakė ir žinomi Lietuvos žmonės – Andrius Mamontovas, Arnoldas Lukošius, Nomeda Marčėnaitė, Ingrida Kazlauskaitė, Donatas Baumila, Darius Rakauskas.

Daugiau apie iniciatyvą galima rasti čia: <http://www.bepatyciu.lt/lt/savaite-be-patyciu/veiksmo-savaite-be-patyci-2013/>.

Vykusių renginių metu buvo kalbama apie patyčių prevenciją, pagarbaus elgesio skatinimą bendraujant elektroninėje erdvėje. Iniciatyvos metu Vaikų linija viešino savo, kaip saugaus interneto pagalbos linijos, funkcijas, skleidė reagavimo į netinkamą elgesį virtualioje erdvėje gaires. Leidinį „Elektroninės patyčios ir jų prevencija“, lankstinukus su rekomendacijomis tėvams, vaikams ir mokytojams, galima parsisiųsti <http://www.bepatyciu.lt/lt/biblioteka/>. Informacinį plakatą ugdymo įstaigoms apie Vaikų linijos teikiamą pagalbą galima atsispausdinti, skelbti savo svetainėse arba atsisiųsti čia.

2014 m. kovo 24-30 dienomis „Vaikų linija“ jau penktą kartą organizavo „Veiksmo savaitę BE PATYČIŲ“. Palaikymą iniciatyvai parodė net 1137 ugdymo įstaigos, žiniasklaida, žinomi pramogų ir meno pasaulio atstovai bei šalies Prezidentė. Kampanijos partneriai ir draugai viešais pasisakymais bei įvairia veikla vaikus ir suaugusiuosius skatino susipažinti su Lietuvos padėtimi patyčių kontekste, kalbėti apie iškylančias problemas bei drauge ieškoti sprendimų. Daugiau apie „Veiksmo savaitę BE PATYČIŲ“ bei įgyvendintas veiklas galima rasti čia: <http://www.bepatyciu.lt/lt/savaite-be-patyciu/veiksmo-savaite-be-patyciu-2014/>.

Palaikymą kampanijai išreiškė ir šalies Prezidentė Dalia Grybauskaitė, socialinėje „Facebook“ paskyroje parašiusi viešą raginimą prisidėti prie iniciatyvos ir paaukoti „Vaikų linijos“ veiklai. „BE PATYČIŲ“ iniciatyvai paramą išreiškė žinomi žmonės, tarp kurių buvo ir Nomeda Marčėnaitė, prof. Dainius Pūras, prof. Justinas Žilinskas, prof. Leonidas Donskis, Tomas Bagdanskis, Ignas Staškevičius, Beata Nicholson, Arnoldas Lukošius, Egidijus Knispelis, Giedrė Beinoriūtė, Aistė Jasaitytė, Dalia Michelevičiūtė, radijo stoties „Power Hit Radio“ vedėjai Saulius Baniulis, Palmira Galkontaitė, Raminta Vyšniauskaitė ir DJ Emma bei kiti.

Švedijos ambasadoje Lietuvoje vyko kampanijos „BE PATYČIŲ“ partnerių, draugų bei rėmėjų susitikimas, kurio metu apie patyčių problemą Lietuvoje ir Švedijoje pasisakė Švedijos ambasadorė Cecilia Ruthström-Ruin, apie patyčių problemos aktualumą kalbėjo Švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis bei „Vaikų linijos“ vadovas Robertas Povilaitis. Susitikime dalyvavo ir darželių tinklo „Vaikystės sodas“ įkūrėja Austėja Landsbergienė, Norvegijos ambasados pirmoji sekretorė Ingrid Susanne Farner, muzikantas Jurgis Didžiulis su žmona Erica Jennings ir kiti „Veiksmo savaitę BE PATYČIŲ“ palaikantys asmenys.

Iniciatyvos metu Vaikų linija viešino savo, kaip saugaus interneto pagalbos linijos, funkcijas, skleidė reagavimo į netinkamą elgesį virtualioje erdvėje gaires.

Lankstinukus skirtus vaikams, apie tai ką daryti susidūrus su patyčiomis galima rasti čia: <http://www.bepatyciu.lt/lt/savaite-be-patyciu/veiksmo-savaite-be-patyciu-2014/vaikams-kaip-galiu-prisidti-prie-patyci-mazinimo/>,

tėvams bei pedagogams skirtas gaires galima parsisiųsti čia:

<http://www.bepatyciu.lt/lt/savaite-be-patyciu/veiksmo-savaite-be-patyciu-2014/suaugusiems-kaip-galiu-prisidti-prie-patyci-mazinimo/>.

Taip pat buvo atnaujintas www.bepatyciu.lt internetinis puslapis. Šis puslapis skirtas vaikams, tėvams ir mokyklos darbuotojams, kur galima rasti informaciją apie patyčias ir jų prevencija.

„Vaikų linija“ taip pat sukūrė edukacinį filmuką „Virtualioje erdvėje bendrauk saugiai!“. Filmuką ir „Vaikų linijos“ komentarus kaip elgtis kilus klausimams ar sunkumams virtualioje erdvėje, galima rasti čia: https://www.youtube.com/watch?v=Hf_4YNxoZmY

Projekto poveikis ir matomumas

Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos SIC atliko viešą tyrimą, ir atliko išsamų padėties per pastaruosius metus palyginimą.

Tyrimo imtį sudarė 2 289 respondentai – 806 paaugliai ir jaunimo atstovai (14-18 m.) ir 1 483 suaugusieji.

Tyrimų rezultatų analizė parodė, kad suaugusių susidomėjimas vaikų veikla internete auga. 77 % tėvų nurodė, kad jie domisi tuo, ką jų vaikai „veikia“ internete. Suaugusieji dažniau nei paaugliai nurodė susiduriantys internete su įvairiausiomis grėsmėmis, tokiomis kaip įžeidžiantis ar neteisėtas turinys (71 %), sekstingas (54 %), patyčios elektroninėje erdvėje (53 %), asmens informacijos atskleidimas (53 %).

Dauguma suaugusių (77 %), kaip ir praėjusiu laikotarpiu (70 %) sutinka, kad grėsmės elektroninėje erdvėje egzistuoja, tačiau su šia nuomone sutinka tik 57 % jaunuolių.

Faktiškai, suaugusieji dažniau nei paaugliai ar jaunuoliai susiduria su saugumo pažeidimais internete. Vaikai beveik 6 kartus dažniau nukenčia nuo kibernetinių atakų, ir beveik 5 kartus dažniau susiduria su neteisėtu ar kenksmingu interneto turiniu.

Daugybė tėvų ir globėjų vis dar pripažįsta, kad jiems trūksta žinių apie tai, kaip mokyti vaikus saugiai elgtis internete. Priešingai nei suaugusieji, 83 % vaikų teigia, kad jie žino, kaip saugiai naudotis internetu; o su įvairiais pažeidimais yra susidūrę tik 11 %. Kita vertus, nors jauni žmonės dažniau susiduria su pažeidimais, jie teigia, kad jie nepatiria daugiau žalos, nei suaugusieji.

Savaime suprantama, kad labai svarbu, kad tėvai ir vaikai kalbėtųsi šiomis temomis, de ja tyrimo rezultatai parodė, kad tai daro santykinai mažai tėvų.

Kelios bendro pobūdžio išvados apie SIC matomumą yra susijusios su suaugusių ir jaunuolių požiūriu skirtumais. 1) Suaugusieji mažiau žino LR Ryšių reguliavimo tarnybos ir VĮ „Vaikų linija“ ir Saugesnio interneto projekto tiekiamas karštąją liniją ir pagalbos liniją, tačiau yra labiau suinteresuoti šiomis linijomis naudotis ir kalbėti apie jas su vaikais. Nors ir geriau žinodami padėtį, vaikai rečiau praneša apie įvairius pažeidimus. 2) Tėvai atsakingiau žiūri į įvairias su internetu susijusias grėsmes ir pavojus, nei vaikai. Daugiau nei pusė tyrime dalyvavusių suaugusių nurodė, kad dažnai susidūria su kiekviena išvardyta grėsme elektroninėje aplinkoje.

Kontaktinė informacija

SAUGESNIO INTERNETO INFORMAVIMO CENTRAS

Švietimo informacinių technologijų centras (ITC)

Suvalkų g. 1, LT-03106, Vilnius

<http://www.itc.smm.lt>

Tel.: +370 5 235 6150

Projekto koordinatore – Natalija Ignatova

(natalija.ignatova@itc.smm.lt)

Projekto administratorė – Agnė Karaliūtė

(info@draugiskasinternetas.lt)

SAUGESNIO INTERNETO INFORMAVIMO / MOKYMO CENTRAS

Asociacija „Langas į ateitį“

Laisvės pr. 3, LT-04215, Vilnius

Tel.: +370 5 239 7813

Faks.: +370 5 239 7831

<http://www.langasiateiti.lt>

Projekto koordinatore – Rita Šukytė

(rita.sukyte@langasiateiti.lt)

LANGAS Į ATEITĮ

SAUGESNIO INTERNETO PAGALBOS LINIJA

VŠĮ „Vaikų linija“

Algirdo g. 31, LT-03219, Vilnius

<http://www.vaikulinija.lt>

Projekto koordinatorius – Robertas Povilaitis

robertas@vaikulinija.lt

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (RRT)

Algirdo g. 27A, LT-03219, Vilnius

<http://www.rrt.lt>

Projekto koordinadorius – Vilius Nakutis

vilius.nakutis@rrt.lt

Atstovė ryšiams su visuomene – Rasa Karalienė

rasa.karaliene@rrt.lt

RYŠIŲ
REGULIAVIMO
TARNYBA